

प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
गण्डकी प्रदेश, पोखरा,
नेपाल

जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७, स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड, २०७७ र स्वास्थ्य संस्था स्थापना, संचालन तथा स्तरोन्नति मापदण्ड सम्बन्धी निर्देशिका, २०७० मा आधारित चेक लिस्ट

मिति:

१. अस्पतालको नाम:

२. अस्पतालको प्रकार:

क) एलोपैथिक

ख) आयुर्वेदिक तथा बैकल्पिक चिकित्सा:

३. सेवा:

क) जनरल सेवा:

ख) विशेषज्ञ/ विशिष्टिकृत:

४. शैया संख्या:

५. संस्थाको ठेगाना (पत्राचार गर्ने ठेगाना):

जिल्ला:

महा/उप/न.पा/गा.पा:..... वडा नं:

टोल:..... टेलिफोन नं :.....

इमेल:.....

६. सम्पर्क व्यक्तिको नाम:

ठेगाना:

प्रदेश: जिल्ला:

महा/उप/न.पा/गा.पा:..... वडा नं:.....टोल:.....

टेलिफोन नं:.....मोबाईल नं:.....

इमेल:.....

७. निवेदन दिएको मिति:.....दर्ता नं:

स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन तथा गुणस्तर सम्बन्धी व्यवस्था (परिच्छेद २)

क्र. स.	विवरण	छ/ छैन
क. गुणस्तर सुनिश्चिता सम्बन्धी मापदण्ड		
१.	स्वास्थ्य संस्थामा विश्व स्वास्थ्य संगठन ले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम संक्रमण नियन्त्रणको व्यवस्था	
२.	स्वास्थ्य संस्थाले विभिन्न इकाईबाट प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरू स्तरीय रूपमा संचालन गर्न कार्यसंचालन निर्देशिका तयार गरेको	
३.	बहिरंग विभागमा आउने बिरामीको चापका आधारमा बिरामी दर्ता, विशेषज्ञ परामर्श, निदानात्मक सेवाहरू र औषधी कक्षमा छिटो छरितो सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको	
४.	स्वास्थ्य संस्थाले बहिरंग सेवा प्रदान गर्ने विशेषज्ञ चिकित्सक वा अन्य चिकित्सकहरू उपलब्ध हुने समय तालिका (दिन र बार खुल्ने गरी) सबैले देख्ने ठाउमा राखिएको	
५.	स्वास्थ्य संस्थाले उपलब्ध गराउने भनिएको विशेषज्ञ सेवा सम्बन्धीत विशेषज्ञ चिकित्सकबाटै प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाएको	
६.	बिरामी वा बिरामीको रेखदेख गर्ने व्यक्तिलाई रोग र उपचार पद्धति बारे जानकारी दिने व्यवस्था	
७.	अस्पताल परिसर तथा सेवा दिने कक्षहरू नियमित रूपमा सफा सुगंध राखिएको	
८.	स्वास्थ्य संस्थामा सबैले देख्ने स्थानमा उजुरी पेटिका राखिएको	
९.	सेवाग्राहीले संस्थाबाट सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने शुल्क, प्रकृया तथा अवधि समेत खुलाएको बिरामी बडापत्र अस्पतालको अग्रभागमा देखिने गरी राखेको	
१०.	अस्पतालमा आउने बिरामीलाई आवश्यक पर्ने जानकारी सोधपुछ वा सहायता कक्षको व्यवस्था	
११.	सामाजिक इकाईको व्यवस्था गरेको	
१२.	सेवा प्रदायक चिकित्सक, स्वास्थ्य कर्मी तथा अन्य कर्मचारीहरूको सुरक्षाको लागि विभिन्न सरुवा रोग बिरुद्धको खोप तथा व्यक्तिगत सुरक्षाको व्यवस्था गरेको	
१३.	स्वास्थ्य संस्था मा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा शर्त सम्बन्धी विनियम बनाएको	
१४.	अस्पतालले चौबिसै घण्टा चिकित्सक तथा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट आकस्मिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको	
१५.	अस्पतालमा रहेको आकस्मिक शैया क्षमताको आधारमा चिकित्सक तथा अन्य स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गरेको	
१६.	आकस्मिक विभागबाट बिरामी भर्ना गर्न, रेफर गर्ने बिरामीको रेफरल प्रकृया र बिरामी सार्ने पद्धति स्पष्ट परिभाषित भएको	
१७.	अस्पतालमा उपचारका लागि आउने विपन्न, असहाय, बेवारिसे बिरामीका लागि कुल शैयाको दश प्रतिशत शैया छुट्याई निशुल्क उपचारको अनिवार्य व्यवस्था गरेको	
१८.	अस्पतालहरूमा ज्येष्ठ नागरीकहरूलाई विशेष किसिमको सुविधाको व्यवस्था हुने गरी उनीहरूको निमित्त आवश्यक मात्रामा शैया छुट्याएको	
१९.	अस्पतालमा पोषण, खोप, आमा र बच्चाको स्वास्थ्य, परिवार नियोजन जस्ता सेवाहरूको नेपाल सरकारको नीति बमोजिम प्रवर्धनात्मक तथा प्रतिरोधात्मक सेवा उपलब्ध भएको	
२०.	अस्पतालमा कम्तिमा बच्चा तथा आमाको लागि विशेषज्ञ सेवा र विशेषज्ञ अस्पतालमा सो अस्पतालको प्रकृति अनुसारको विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराएको	
२१.	अस्पतालले विपद व्यवस्थापनको कार्ययोजना बनाई सो कार्यको लागि सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको	
२२.	अस्पतालले सूचना अधिकारी तोकेको	

अस्पताल सम्बन्धी मापदण्डहरू (परिच्छेद ४)

ख. अस्पतालको पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्डहरू		छ/ छैन
१.	अस्पताल रहेको स्थान अत्याधिक धुँवा, धुलो, ध्वनि, जल तथा जमिन प्रदुषणबाट मुक्त भएको	
२.	अस्पताल रहेको स्थान सडक यातायातको पहुँच भएको	
३.	छनौट गरीएको स्थान त्यस्तै प्रकृतिको अस्पताल रहेको स्थानको कम्तिमा एक किलोमिटर टाढा भएको	
४.	सवारी साधन पार्किङका लागि प्रचलित कानून बमोजिम पर्याप्त व्यवस्था भएको	
५.	जोखिमपूर्ण फोहोर व्यवस्थापनका लागि उपयुक्त प्रविधि व्यवस्था गर्नुका साथै प्रचलित कानून बमोजिम फोहोर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको	
६.	अस्पतालले अनिवार्य रूपमा सहायता कक्ष र सेवा प्रवाह हुने स्थान हरू स्पष्ट देखिने नक्सा वा बोर्डको व्यवस्था गरेको	
७.	सुरक्षा व्यवस्था: क. अस्पताल रहने क्षेत्र र हाताभित्र उपयुक्त सुरक्षाको व्यवस्था भएको ख. आपत्कालीन अवस्थाको लागि तत्काल सेवा प्रदान गर्न राज्यका सुरक्षा निकायसँग समन्वय कायम गर्ने व्यवस्था मिलाएको	
८.	पानी वितरण: अस्पतालमा विरामी र अन्य व्यक्तिहरूका लागि चौबिसै घण्टा न्यूनतम मापदण्ड अनुरूप शुद्ध पानीको आपूर्ति भएको	
९.	विद्युत आपूर्ति : क. अस्पताल क्षेत्रभित्र र सबै विभागहरूमा चौबिसै घण्टा विद्युत आपूर्ति हुने व्यवस्था भएको ख. लोडसेडिङ्ग समयमा विद्युत आपूर्ति गर्न अटोमेटिक ब्याकअप सिस्टम स्थापना भएको	
१०.	अस्पतालले प्रयोग गर्ने उपकरण तथा औजारहरू समयमै मर्मतको व्यवस्था भएको	
११.	अस्पतालको वार्ड तथा अन्य उपचार दिने स्थानमा आवश्यकता अनुसार विरामीको साथमा रहने एक जना कुरुवालाई बस्न सक्ने प्रबन्ध भएको	
१२.	अस्पताल हाता भित्र खाना पकाउने र खाना खाने ठाउँ अलग अलग ठाउँ सहितको सफा र सुविधायुक्त क्यान्टिनको व्यवस्था भएको	
१३.	लण्डी व्यवस्था: क. अस्पतालमा प्रयोग हुने एप्रोन, पन्जा, टोपी, जुता, तन्ना,तकिया, खोल, रुमाल जस्ता लुगा कपडा धुनको लागि लण्डीको व्यवस्था भएको ख. अस्पतालमा भर्ना भएका विरामीको लुगा धुने सुविधाको व्यवस्था भएको	
१४.	भण्डार कक्षको व्यवस्था: क. आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामग्रीहरूको अलगगै भण्डार कक्ष भएको र यस्तो भण्डारमा कम्तिमा एक महिनाको लागि अत्यावश्यक सामग्री स्टक राख्ने व्यवस्था भएको ख. अस्पतालको लागि आवश्यक लत्ताकपडा, सरसफाइ सामग्री, औजार, उपकरण तथा औषधीको न्यूनतम मौज्जात रहनु पर्ने र सो सामग्रीहरूको उपयुक्त भण्डारणको (Refrigerator, Ventilation, A/C आदि) व्यवस्था गरेको	
१५.	यातायातको व्यवस्था: अस्पतालले कम्तिमा रात्रीकालिन समयमा काम गर्ने कर्मचारीलाई आउन जान यातायातको व्यवस्था अनिवार्य रूपमा मिलाएको ।	
ग. अस्पतालको भवन		छ/ छैन
१.	भवनमा सर्वसाधारणको जानकारीका लागि विपद व्यवस्थापन योजना तयार गरी सुरक्षा सम्बन्धी संकेत चिन्हहरू उपयुक्त स्थानमा प्रस्ट देखिने गरी राखिएको	
२.	अस्पतालको कोठाहरू उपयुक्त भेन्टीलेसन वा वातानुकुलित यन्त्र राखिएको	
३.	अस्पतालमा प्रशासनिक कार्यालय, ओ.पी.डी., प्रयोगशाला, वार्ड, फार्मेसी, क्यान्टिनको व्यवस्था भएको	
४.	विरामीको चापको अनुपातमा पर्याप्त र सुविधाजनक प्रतिकालयको व्यवस्था भएको	
५.	प्रतिकालयमा आवश्यकतानुसार बस्ने कुर्सीको व्यवस्था भएको र सूचना—पाटी, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका लगायतका माध्यमबाट सूचना प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाएको	

६.	भान्सा घर, लुगाधुने कोठा, जेनेरेटर कक्ष, कर्मचारी आवास तथा भण्डार कक्ष, मर्मत सम्भार कक्ष आदिका लागि थप व्यवस्था गरेको	
७.	अस्पताल भित्र प्रवेश गर्ने र बाहिर निस्कने अलग-अलग प्रवेश द्वार र बहिर्गमन द्वार भएको	
८.	आपतकालीन सेवाका लागि प्रयोग हुने सवारी साधनहरू अस्पतालको आपतकालीन कक्ष र अन्य अत्यावश्यक ठाउँमा सहज रूपमा जान सक्ने गरी अलगगै बाटो र गेटको व्यवस्था गरेको	
९.	अस्पताल भवन जेष्ठ नागरीक, बालबालिका तथा अपाङ्गमैत्री भएको	
१०.	अस्पतालमा व्हीलचियर, ट्रली, स्ट्रेचरको प्रयाप्त व्यवस्था भएको र यस्ता सामग्री राख्ने ठाउँ र चलाउन सकिने प्रयाप्त ठाउँ र चलाउने मानिसको समेत व्यवस्था भएको	
घ. आकस्मिक सेवाका लागि पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड		छ/ छैन
१.	कुल सपताल शैया क्षमताको दश प्रतिशत शैया आकस्मिक सेवाका लागि छुट्याएको	
२.	आकस्मिक कक्ष संचालन गर्दा अल्ट्रासाउण्ड, एक्सरे, इमेजिङ सेवा, प्रयोगशाला, ओ.पी.डी, ओ.टि. तथा अन्य वार्डहरूमा समेत सजिलै विरामी ल्याउन लैजान सकिने (व्हीलचेयर/ट्रली, स्ट्रेचर) व्यवस्था भएको	
३.	आकस्मिक कक्षमा प्रतिकालय, शौचालय, ट्रायज रुम, चेन्जिङ रुम, मेडिकोलिगल केस जस्तै जवरजस्ती करणी पिडित आदिको लागि गोपनीयता सुनिश्चित हुने कोठाको समेत व्यवस्था भएको	
४.	प्रकोपजन्य रोगहरू, प्राकृतिक प्रकोप जस्ता पक्षहरूलाई बिचार गरी आकस्मिक उपचार सेवाका लागि संस्थाले विपद व्यवस्थापन योजना बनाएको प्रमाण पेश गरेको	
५.	आकस्मिक सेवामा काम गर्ने जनशक्तिले Basic life support, Primary trauma care, Advance life support, Advance trauma life support आदि तालिम लिएको	
ङ. बहिरंग विभागका लागि पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड		छ/ छैन
१.	अस्पतालबाट प्रदान हुने प्रत्येक विशेषज्ञ सेवाका लागि ओ.पी.डी. कक्षको व्यवस्था मिलाएको	
२.	उपलब्ध भएका चिकित्सकहरू मध्ये सेवान्नीले उपलब्ध भएसम्म रोजेको चिकित्सकसँग परीक्षण गर्न पाउने व्यवस्था भएको	
३.	अस्पतालमा अनिवार्य रूपमा सामान्य चिकित्सा, बालरोग, सामान्य शल्यक्रिया, स्त्री तथा प्रसुती सेवाका साथमा अतिरिक्त अर्थोपिडिक्स, डेन्टल, नाक, कान तथा घांटी, यौन तथा छालारोग, साइकियाट्रिक जस्ता विशेषज्ञ सेवाहरू मध्येबाट १०० शैया सम्म थप दुई सेवा र १०१ शैया देखि २०० शैया क्षमताका थप चार सेवा समेतको व्यवस्था भएको	
४.	अस्पतालले एम.सी.एच. क्लिनिकको अलगगै व्यवस्था गरेको	
५.	अस्पतालले एम.सी.एच. क्लिनिकको अलगगै व्यवस्था गरेको	
च. अन्तरंग विभागका लागि पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड		छ/ छैन
१.	अस्पतालमा शल्यक्रिया पश्चात पनि विरामीको अवस्था स्थिर नभएसम्म उक्त शल्यक्रिया गर्ने समूह तथा शल्य चिकित्सक र एनेस्थेसियोलोजिष्ट अस्पतालमा रहिरहनु पर्ने र तत्पश्चात पनि शल्यक्रियाको प्रकृति हेरी आवश्यक परेको खण्डमा तत्काल उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाएको	
२.	नर्सिङ ड्युटी स्टेशनबाट प्रत्येक विरामीको प्रत्यक्ष निगरानी हुने व्यवस्था गर्नु पर्ने र उक्त सुविधा नभएमा प्रत्येक विरामीको शैयामा कल बेल राखेको	
३.	अस्पतालको शैया क्षमताको आधारमा डाक्टरको ड्युटी रुम, पेन्ट्री, स्टोर (दराज, न्याक, खाना राख्ने ठाउँ आदि), आइसोलेसन रुम, ट्रिटमेण्ट रुम, शौचालय आदिको व्यवस्था भएको	
४.	शैया बीचको दूरीको सम्बन्धमा साधारण शैया (General) बीचको दूरी कमिमा ४ फिट भएको	
५.	भित्ताबाट कमिमा एक फिटको दूरीमा शैया राखिएको	
६.	अस्पतालमा बच्चा, सुत्केरी, अब्जर्भेसन तथा सरुवा रोगका लागि छुट्टाछुट्टै वार्डको व्यवस्था भएको	
७.	लेबर रुमको छुट्टै व्यवस्था भएको	
८.	लेबर रुमका लागि छुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको	
एक सय शैया भन्दा बढी क्षमताका अस्पताल को लागि		छ/ छैन
१.	महिला र पुरुषको लागि अलगअलग वार्डको व्यवस्था भएको	
२.	अस्पतालमा वार्डको सुविधा हुनेगरी ट्रेसिड रुम, परिक्षण रुम, काउन्सेलिङ रुम आदिको व्यवस्था भएको	
३.	अपाङ्गहरूको व्यक्तिगत सरसफाई र लुगा फेर्ने प्रयोजनका लागि आवश्यक व्यवस्था भएको	

४.	एक जनरल वार्डमा अधिकतम पच्चिस शैया मात्र राखिएको	
५.	प्रत्येक वार्डमा सिंगल, डबल र क्याबिन सहितको शैया भएका कोठाहरूको समेत व्यवस्था भएको	
६.	ठुला र जटिल प्रकारका शल्यक्रिया सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालमा कार्डियाक मनिटर, भेन्टिलेटर समेतका पोष्ट अपरेटिभ रिक्भरी शैया अनिवार्य रूपमा उपलब्ध भएको	
७.	प्रत्येक वार्डको लागि अलग-अलग नर्सिङ स्टेशन भएको	
८.	अस्पतालमा आवश्यकता अनुसार चेन्जिङ रुम, शौचालय, बाथरुम, नर्सिङ स्टोर तथा ड्युटी रुमको व्यवस्था गरीएको	
९.	लेबर रुम र प्रसूति कक्षमा कार्डियो-टोकोग्राफी मेशिन जडान भएको	
छ. सघन उपचार सेवा (आई.सि.यू., सि.सि.यू., एन.आई.सि.यू.)		छ/ छैन
१.	चौबिसै घण्टा सघन उपचार सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको	
२.	प्रत्येक अस्पतालमा आकस्मिक कक्ष संगै अब्जर्भेसन वार्ड/माईनर ओटी/ मेजर ओ.टी. वाट सहज पहुँच पुग्ने आई.सि.यू. तथा HDU भएको	
३.	कुल उपलब्ध बेडको पाँच प्रतिशतको अनुपातमा आई.सि.यू. बेड व्यवस्था गरेको	
४.	आई.सि.यू. कक्षमा प्रति दुई शैयाका लागि एक भेन्टिलेटर भएको	
५.	सङ्क्रामक रोगीहरूको लागि आवश्यक मात्रामा अलगगै शैया छुट्याएको	
ज. अप्रेसन थिएटर (ओ.टी.)		छ/ छैन
१.	प्रति पचास शैया क्षमता बराबर एउटा मेजर ओ.टी. र एउटा माइनर ओ.टी.को व्यवस्था भएको	
२.	अतिरिक्त प्रत्येक पच्चिस शैया सर्जिकल शैयाका लागि एक मेजर ओ.टी. र आवश्यक माईनर ओ.टी. को थप व्यवस्था भएको	
३.	प्रति पचास शैया क्षमता बराबर एउटा एनेस्थिेटिक तयारि कक्षको व्यवस्था भएको	
४.	अक्सिजन आपूर्तिको नियमित व्यवस्था भएको	
५.	आकस्मिक र अत्यावश्यकरीय सेवा तथा सामग्रीहरू उपलब्ध भएको	
६.	ओ.टी. को बाहिर बिरामी कुरुवा बस्ने व्यवस्था भएको	
७.	प्रत्येक मेजर ओ.टी. को लागि पोष्ट अपरेटिभ वार्डको व्यवस्था भएको	
८.	अस्पताल मा शल्यक्रिया पश्चात पनि बिरामीको अवस्था स्थिर नभएसम्म उक्त शल्यक्रिया गर्ने समूह तथा शल्य चिकित्सक र एनेस्थेसियोलोजिष्ट अस्पतालमा रहिरहनु पर्ने र तत्पश्चात पनि शल्यक्रियाको प्रकृति हेरी आवश्यक परेको खण्डमा तत्काल उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाएको	
झ. एलाईड हेल्थ तथा निदानात्मक सेवाका लागि पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड		छ/ छैन
१.	राष्ट्रिय वा प्रादेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला मापदण्ड अनुरूपको प्रयोगशालाको व्यवस्था भएको	
२.	रेडियो डाइग्नोसिस, अल्ट्रासाउन्ड, एक्सरे फिल्म लोडिङ्ग, अनलोडिङ्ग तथा प्रोसेसिङ्ग लगायतका इमेजिङ सेवा, प्रयोगशाला, ओ पी डी, ओ टि तथा अन्य वार्ड हरूमा समेत सजिलै बिरामी ल्याउन लैजान सकिने न्याम्प (व्हिल्चेयर/ट्रली, स्ट्रेचर गुडाउन मिलने) को व्यवस्था भएको	
३.	एक्सरे मेशिन जडान गरिएको कोठा आवश्यक Radiation Protective Material प्रयोग गरी विकिरणको चुहावट नहुने बनाइएको	
४.	अस्पतालमा कम्तिमा एक वटा मोबाइल एक्सरे मेसिन भएको	
५.	एक्सरे एक्सपोज गर्ने व्यक्तिको लागि एक्सरे कोठाभित्र ०.५ mm को lead Apron or Equivalent Radiation Protective Material प्रयोग गर्ने व्यवस्था भएको	
६.	सेवा प्रदान गरीने कोठाहरूमा प्रतिक्षालय, शौचालय, चेन्जिङ रुमको समेत व्यवस्था भएको	
एक सय शैया भन्दा बढी क्षमताका अस्पताल को लागि		छ/ छैन
१.	बायोकेमेष्ट्री, माइक्रोबायोलोजी, हेमाटोलोजी, प्याथोलोजी सेवाहरू सञ्चालन भएको	
२.	फिजियोथेरापी तथा स्पिच थेरापी सहितको कम्तिमा एक जना फिजियोथेरापिष्ट सहितको फिजियोथेरापी युनिट भएको	
३.	प्रयोगशाला परीक्षणको लागि कम्प्युटर प्रविधि प्रयोग गरी न्यूमेट्रिक ट्युब प्रणालीबाट नमूनाको संकेत र प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाएको	

४.	नमूना संकलन, रिपोर्ट वितरण र सोधपुछको लागि अलग-अलग कोठाहरू भएको	
५.	Eye, Gonadal, Thyroid gland आदिको Protection को लागि Lead glass/Gloves & Lead Apron को व्यवस्था भएको	
६.	एक्स-रे एक्सपोज गर्ने कोठा, डार्करूम र प्रतीक्षा कक्ष छुट्टाछुट्टै भएको	
७.	Radiology विभागमा जनसाधारणले देखे ठाउँमा एक्स-रे विकिरणले स्वास्थ्यमा खराब असर पर्नसक्छ भन्नेवारे सूचना टाँसीएको	
ज. फार्मसीको पूर्वाधार मापदण्ड		छ/ छैन
१.	अस्पताल हाता भित्र औषधी पसलको व्यवस्था संघीय/प्रादेशिक सरकारको अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका (२०७२) बमोजिम संचालन भएको: क. फार्मसी तथा थेराप्युटिक समिति गठन गरी अस्पताल फर्मुलरी तयार गरेको ख. औषधीको प्रतिकूल प्रभाव (Adverse drug reaction) को अनुगमन गर्ने व्यवस्था	
२.	चौबिसै घण्टा फार्मसी संचालनका लागि फार्मसी विषय अध्ययन गरेको दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था भएको	
३.	फार्मसी कक्षमा औषधीको गुणस्तरमा हास नहुने गरी सुरक्षित भण्डारण गर्ने व्यवस्थाको साथै ताप संवेदनशील औषधी तथा भ्याक्सिनको भण्डारण तोकिएको तापक्रममा भण्डारण भएको	
४.	उपचारमा प्रयोग गरीने लागु औषधहरू लागुऔषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३ बमोजिम स्वास्थ्य संस्थाले चिकित्सकको लिखित प्रेसक्रिप्सन अनुसार मात्र वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको: क. Narcotics and Psychotropic drugs (समूह क) का औषधीहरू अलगगै भण्डारण गर्ने व्यवस्था	
५.	औषधीको आम्दानी तथा वितरण को अभिलेख राखेको	
६.	आकस्मिक सेवाका लागि चाहिने आवश्यक औषधीहरू चौबिसै घण्टा उपलब्ध हुने व्यवस्था भएको	
७.	औषधीको खुद्रा मुल्यमा छुटको व्यवस्था भएमा सबैले देखे गरी टाँस गरेको	
ट. रक्त सञ्चार सेवाका लागि पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड		छ/ छैन
१.	अस्पताल हातामा ब्लड बैंकको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने छ र सो नभएमा बिरामीको लागि आवश्यक पर्ने ब्लड उपलब्ध हुने गरी व्यवस्था मिलाएको	
२.	ब्लड बैंकको सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला नीति तथा मापदण्ड अनुरूपको व्यवस्था भएको	
	अस्पतालमा रहेका बिरामी तथा अन्य सेवाग्राहीलाई असहज नहुने गरी अलगगै चिस्यान कक्ष वा शवगृहको व्यवस्था भएको	छ/ छैन

जनशक्ति सम्बन्धी विस्तृत विवरण:

क्र.सं.	सेवा/समूह, पद/नाम	२५ शैया	५० शैया	५१- ७५ शैया	१०० शैया	छ/छैन	कैफियत
1	फिजिसियन		1+1 [#]	2	3		
2	सर्जन		1	2	3		
3	बालरोग विशेषज्ञ		1	2	3		
4	हाड तथा जोर्नी विशेषज्ञ		1*	1	1+1 [#]		
5	स्त्रीरोग विशेषज्ञ		1	2	3		
6	यौन तथा छाला रोग विशेषज्ञ		1*	1*	1+1*		
7	प्याथोलोजिस्ट/बायोकेमिस्ट/माइक्रोबायोलोजिस्ट		1*	1	1		
8	मेडिकल टेक्नोलोजिस्ट		1 [#]	1	1		
9	ल्याव टेक्निसियन		1 [#]	2	2		
10	ल्याव असिस्टेन्ट		1+1 [#]	2	2		
11	रेडियोलोजिस्ट		1+1 [#]	1	1		
12	रेडियोग्राफी टेक्नोलोजिस्ट/रेडियोग्राफी अधिकृत/वरिष्ठ रेडियोग्राफर		3+1 [#]	4+2 [#]	5+2 [#]		
13	नाक,कान, घाटीरोग सर्जन		1*	1*	1 [#]		
14	नेफ्रोलोजिस्ट		1*	1*	1*		
15	अप्यल्मोलोजिस्ट		1*	1*	1 [#]		
16	डेन्टल/वि.डि.एस.		1 [#]	1	1		
17	मानसिक रोग विशेषज्ञ		1*	1*	1 [#]		
18	एनेस्थेसिस्ट		1	1	2		
19	मुटुरोग विशेषज्ञ		1*	2	2+1 [#]		
20	स्नायूरोग विशेषज्ञ		1*	2	2+1 [#]		
21	मेडिकल अफिसर		6	10	12		
22	मे.सू/निर्देशक		1	1	1		
23	मेट्रोन		1	1	1		
24	सहायक मेट्रोन		1*	2	2		
25	सिष्टर (BSN/B.Sc. Nursing)		2	4	5		
26	स्टाफ नर्स		10	18	25		
27	अनमी		7	7~	7~		
28	हे.अ/ सिअहेव		3	5	8		
29	अहेव		4	4~	5~		
30	फिजियोथेरापिस्ट		1*	1	2		
31	दन्त सहायक		1*	2	3		
34	हाउस किपर		1	1	2		
35	मेडिकल रेकर्डर		1	2	2		
36	अस्पताल प्रशासक		1*	1	1		
37	सहायक प्रशासक		~	~	~		
38	लेखा अधिकृत		1	1	1		
39	लेखापाल/स.लेखापाल		1	~	~		
40	रिसेप्सोनिस्ट		~	~	~		
41	स्टोर किपर		~	~	~		
42	फार्मासिस्ट+ फार्मसी सहायक		1+2	3+4	3+4		
43	इसिजी टेक्निसियन		1*	2	3		
44	डाइटिसियन		1*	1	1		
45	वार्ड एटेंडेन्स महिला/पुरुष		~	~	~		
46	सुरक्षा गार्ड		~	~	~		

47	अडियोलोजी असिस्टेन्ट		1*	1*	1*		
48	स्पिच थेरापिष्ट		1*	1*	1*		
49	एनेस्थेसिया असिस्टेन्ट		1	1+1*	2		
50	ईमर्जेन्सी फिजीसियन		1*	1+1*#	1+2*#		
51	ईमर्जेन्सी प्यारामेडिक्स		2+2#	3+2#	3+3#		
52	ईमर्जेन्सी नर्स		2+2#	3+2#	3+3#		

* = Desirable

= Part time

^ = If ICU with ventilator

! = If other (at least Gynaecologist and Pediatrician) specialist are not available then mandatory

@ = Masters in Nursing

~ = As per need

नोट: माथि उल्लेखित विशेषज्ञ सेवाको हकमा अस्पतालले जुन विषयको विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने हो सो बाहेकको विशेषज्ञ सेवा स्वैच्छिक हुनेछ ।

एक सय एक देखि दुइ सय शैया क्षमताको अस्पतालको लागि:

सेवा / समूह	पद / नाम	आवश्यकता संख्या	छ/छैन	कैफियत
मेडिकल डाक्टर	अस्पताल सुपरीटेन्डेन्ट	1		
	फिजिसियन	3+1*		
	सर्जन	3+1*		
	एनेस्थेसिष्ट	2		
	रेडियोलोजिष्ट	2		
	प्याथोलोजिष्ट	2		
	माइक्रोवायोलोजिष्ट	1		
	बायोकेमिष्ट	1		
	वालरोग विशेषज्ञ	2+2#		
	हाड तथा जोर्नी विशेषज्ञ	2+1#		
	स्त्री रोग विशेषज्ञ	4		
	यौन तथा छाला रोग विशेषज्ञ	1		
	मुटुरोग विशेषज्ञ	1		
	स्नायु रोग विशेषज्ञ	1		
	मानसिक रोग विशेषज्ञ	1		
	अन्य विषयगत विशेषज्ञ	1		
	ईमर्जेन्सी फिजीसियन	2+1#		
	मेडिकल अधिकृत	10+2#		
	प्यारामेडिकल / प्राविधिक	ईमर्जेन्सी प्यारामेडिक्स	4+1#	
ल्याव टेक्नोलोजिष्ट		4		
ल्याव टेक्निसियन (ल्याव, ब्लड बैंक)		5		
ल्याव सहायक टेक्निसियन		4		
रेडियोथेरापि टेक्नोलोजिष्ट		1		
रेडियोथेरापि टेक्निसियन		1+		
मेडिकल फिजिसिष्ट		1*		
सहायक मेडिकल फिजिसिष्ट		2		
रेडियोग्राफीक अधिकृत		3		
रेडियोग्राफर		5		
फिजियोथेरापिष्ट		1		
फिजियोथेरापि टेक्निसियन		1		
फिजियोथेरापि सहायक		2		

	अप्यलमोलोजिष्ट	1		
	फुड एण्ड न्यूट्रीसनिष्ट	1		
	फुड एण्ड न्यूट्रीसन सहायक	1		
	अनुसन्धान तथा परामर्श अधिकृत जनस्वास्थ्य)	1		
	फार्मैसिष्ट + फार्मैसी सहायक	4+6		
	साइटोटेक्निसियन	1		
	ईसिजि टेक्निसियन	2		
	ईको टेक्निसियन	2		
	ओ.टी. सहायक	3		
	मेडिकल रेकॉर्ड अधिकृत	1		
	मेडिकल रेकॉर्ड सहायक	-		
	सूचना प्रविधि अधिकृत	1		
	सूचना प्रविधि सहायक	-		
	एटेन्डेण्ट (ल्याव, ब्लड बैंक, वार्ड, ओ.पी.डी.)	-		
	सरसफाई सहायक	-		
	बायोमेडिकल इन्जिनियर	1*		
	बायोमेडिकल टेक्निसियन	1		
	ईलेक्टिसियन	~		
	लिफ्ट अपरेटर	~		
	प्लम्बर	~		
	बगैचे	~		
नर्सिङ	मेट्रोन	1		
	सहायक मेट्रोन	2		
	नर्सिङ सुपरभाईजर	1		
	नर्सिङ अधिकृत	5		
	स्टाफ नर्स/इमर्जेन्सी नर्स	50+25 [#]		
प्रशासन तथा मानव संसाधन व्यवस्थापन	अस्पताल प्रशासक/व्यवस्थापक	1		
	सहायक अस्पताल प्रशासक/व्यवस्थापक	~		
	प्रशासकीय अधिकृत	1		
	प्रशासन सहायक	~		
	रिसेप्सनिष्ट	~		
	ड्राईभर	~		
	सुरक्षा गार्ड	~		
	सहयोगि/एटेन्डेन्ट	~		
	लेखा अधिकृत	1		
	सहायक लेखा अधिकृत	~		
	लेखापाल	~		
	सहायक लेखापाल	~		
	स्टोर अधिकृत	1		
स्टोर सहायक	~			

* = Desirable

= Part time

+ = If oncologist service available

~ = As per need

औजार तथा उपकरणहरु सम्बन्धी मापदण्डः

(क) प्रयोगशालाका औजार तथा उपकरणहरु

S.N.	Name of Instrument	Unit	Bed capacity and number of instrument			Yes/ no	Remarks
			50 Beds	75-100 Beds	101-200 Beds		
1.	Microscope	pcs	3	3	4		
2.	Microtome	pcs	1	1	2		
3.	Tissue processor	pcs	1	1	1		
4.	Tissue Floating water bath	set	1	1	1		
5.	Semi Auto Alalyzer (Bio Chemistry)	set	1	1	1		
6.	Elisa reader with Washer	set	-	-	1		
7.	Incubator	set	1-2	2	5		
8.	Chemical Balance	set	1	1	1		
9.	Electrolyte Analyzer	set	1	1	2		
10.	Colorimeter	Set	1-3	1-3	2-3		
11.	Hot air Oven	Set	2	2	3		
12.	Autoclave	Set	2	2	3		
13.	Refrigerator	Set	2-4	2-4	4		
14.	Coagulometer for coagulation profile	set	-	1	1		
15.	Blood cell counter(18 parameters or above)	pcs	1	1	2		
16.	Blood gas analyzer	Set	-	1	1		
17.	Generator	set	1	1	1		
18.	Centrifuge	pcs	4	4	6		
19.	Laminar hood		-	1	1		
20.	Counting Chamber	pcs	1-2	1-2	1-2		
24.	DLC counter	pcs	2	2	2		
25.	Pipettes, Glassware/kits /Consumables	pcs	As per need				
27.	Incinerator	set	1	1	1		
28.	Glassware/kits/ reagent consumables		As per need				
29.	Computer with printer	set	1	1	1		
30.	Adequate number of Furniture should be available.						

ख. Imaging Equipment:

SN	Name of Equipment	No. of Beds			Yes/no	Remarks
		50	75	100-200		
1	500 ma X-ray with image intensifier	1*	1*	1*		
2	300 ma X-ray machine	1	1	1		
3	100 ma X-ray machine	1	1	1		
4	100 ma X-ray machine (MOBILE)	1	1	1		
5	Dry View Processor (CR System)	स्वैच्छिक	स्वैच्छिक	1		
6	Dental X-ray machine	स्वैच्छिक	स्वैच्छिक	1		
7	Ultra-sound machine with colour Doppler and guided biopsy	1	1	1		
8	Spiral C.T. Scan	स्वैच्छिक	स्वैच्छिक	*		
9	MRI machine	स्वैच्छिक	स्वैच्छिक	*		
10	Mammography Unit	-	-	1		
11	Echocardiogram	1	1	1		

Note: * As per need

ग. Cardiac Equipment

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/no	Remarks
1	Computerized ECG machine	1		
2	Ordinary ECG machine	2		
3	12 Channel stress ECG test equipments Tread Mill *	1		
4	Cardiac Monitor	3		
5	Cardiac Monitor with defibrillator	2		
6	Ventilators (Adult)	2		
7	Ventilators (Pediatrics)	1		
8	Pulse Oximeter	3		
9	Pulse Oximeter with NIB.P*	1		
10	Infusion pump	1		
11	B.P. apparatus table model	10		
12	B.P. apparatus stand model	10		
13	Stethoscope	15		
<i>Note: * To be available as per need.</i>				

घ. Operation Theatre Equipment

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/no	Remarks
1	Auto clave HP Horizontal	2		
2	Auto Clave HP Vertical (2 bin)	*		
3	Operation Table Ordinary Paediatric	*		
4	Operation Table Hydraulic Major	2		
5	Operation Table Hydraulic Minor	2		
6	Operating table non-hydraulic field type	2		
7	Operating Table Orthopedic	1		
8	Autoclave with burners 2 bin	*		
9	Autoclave vertical single bin	*		
10	Shadowless lamp ceiling type major	**		
11	Shadowless lamp ceiling type minor	1		
12	Shadowless lamp stand model	**		
13	Focus lamp ordinary	1		
14	Sterilizer big(Instrument)	*		
15	Sterilizer Medium (Instrument)	*		
16	Sterilizer Small (Instrument)	3		
17	Bowl Steriliser-big	*		
18	Bowl steriliser-medium	*		
19	Diathermy machine (Electric Cautery)	6		
20	Suction Apparatus- Electrical	3		
21	Suction Apparatus (foot operated)	*		
22	Dehumidifier	*		
23	Ultra Violet Lamp	*		
24	Ethylene Oxide Sterilizer	*		

25	Microwave sterilizer	*		
<i>Note: * To be available as per need.</i>				

ड. Pathology Equipment (सय शैया भन्दा माथि)

१. Microbiology, Bacteriology:

SN	Name of the Equipment	Bedded 101-200	Yes/No	Remarks
1	Incubator	1		
2	Hot Air Oven	1		
3	Microscope	2		
4	Centrifuge	2		
5	CO ₂ Incubator	1		
6	Anaerobic Incubator	1		
7	Refrigerator	2		
8	Auto pipette	As per need		
9	Glassware/kits/ reagent consumables	As per need		

२. Biochemistry:

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Auto Analyzer	-		
2	Semi Auto Analyzer	1		
3	Chemical Balance	1		
4	Electrolyte Analyzer	2		
5	Centrifuge	1		
6	Colorimeter	1		
7	Hot air oven	1		
8	Refrigerator	1		
9	Micro pipettes	(as per needs)		
10	pH meter	1		
11	Blood Gas Analyzer	1		
12	Glassware/kits/ reagent consumables	as per need		

३. Haematology:

SN	Name of the equipment	101-200 Bedded	Yes/ No	Remarks
1	Microscope (Binocular)	1		
2	Blood cell counter (18 parameters or above)	1		
3	Centrifuge	1		
4	Colorimeter	1		
5	Hot air oven	1		
6	Refrigerator	1		
7	Counting Chamber	2		
8	Computer with Printer	1		
9	Micro pipette	As per needs		
10	Coagulometer for coagulation Profile	1		
11	Hb Electrophoresis set	As per needs		
12	Distillation Plant	1		

13	CT Coagulometer	1		
14	Glassware/kits/ reagent consumables	As per needs		
15	Water bath	1		

Y. Histopathology

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Microscope	1		
2	Microtome (Sliding/Rotatory)	1		
3	Tissue processor	1		
4	Stainer (Histo/Cyto)	1		
5	Incubator	1		
6	Chemical Balance	1		
7	Centrifuge	1		
8	Hot air Oven	1		
9	Autoclave	1		
10	Refrigerator	1		
11	Counting Chamber	1		
12	Generator	1		
13	Computer with Printer	1		
14	Micro pipettes	As per Need		
15	Cyto-centrifuge	1		
16	Slide Cabinet	1		
17	Block Cabinet	2		
18	Tissue Tek-II Embedding centre	1		
20	Glassware/kits/ reagent consumables	As per Need		

Z. Microbiology, Virology, Serology

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Binocular Microscope	1		
2	ELISA reader with Washer)	1		
3	Water Bath	1		
4	Hot air oven	1		
5	Refrigerator	2		
6	Refrigerated Centrifuge	1	1	1
7	Multi-channel micro pipette	2	2	3
8	Variable Micro pipette	As per need		
9	Micro Mixer	1	1	2
10	Incubator	1	1	2
11	Centrifuge	1	1	3
12	Weighting balance	1	1	1
13	Autoclave vertical	1	1	2
14	Deep freezer -20°C	1	1	1
16	Laminar hood	1	1	1
18	Vortex mixture	1	1	2
19	Stop watch	2	2	4

20	Clean bench hood	1	1	1
21	Computer with printer	1	1	3
22	Glassware/kits/ reagent consumables	As per need		
23	Adequate furniture should be available			

च. Anaesthesia Equipment

SN	Name of the Equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Anaesthetic-laryngoscope magills with four blades a) Adult b) Paediatric	25 25		
2	Endo Tracheal tube sets	25		
3	Magills forceps (two sizes)	25		
4	Connector set of six for E.T.T. (Circuit)	25		
5	Tubes connecting for ETT (T-Piece)	25		
6	Air way (Female)	40		
7	Air way (Male)	40		
8	Mouth Prop	40		
9	Tongue Depressors	40		
10	O ₂ cylinder for boyles	40		
11	N ₂ O Cylinder for Boyls	20		
12	PFT machine	2		
13	Boyles Apparatus with Fluotec and circle absorber	20		
14	Ventilators	15		
15	Monitors ECG, NIBP, SPO ₂ with IBP	25		
16	Monitors ETCO ₂ / Gas Analyzer IBP	10		
17	Transport Monitor ECG, SPO ₂ , NIBP	10		
18	Transport Ventilator	1		
19	Fibreoptic Bronchoscope a) Adult b) Paediatric	1 1		
20	Portable USG for Regional Anesthesia	1		
21	Portable Echocardiography for ICU/CCU/OT	1		
22	Mac Coy Laryngoscope	4		
23	Intubating LMA 3,4	4		
24	Video Laryngoscope	4		
25	Double Lumen Tube	10		
26	AMBU bag / Mask	25		
27	GAS analyser	1		
28	Defibrilator	5		

छ. Teaching Equipment

SN	Name of the Equipment	No. of Beds	Yes/No	Remarks
		101-200		
1	O.H.P.	1		
2	Screen	1		
3	White / colour boards	1		
4	Television colour	1		
5	Tape recorder (2 in 1)	1		
6	VCD Player	1		
7	Radio	*		
8	LCD Projectors	1		
9	Computer	1		

जे. Labour ward , Neonatal and Special Newborn care Unit (SNCU) Equipment

SN	Name of the equipment	101-200 bedded	Yes/No	Remarks
1	Baby Incubators	1		
2	Phototherapy Unit	2		
3	Emergency Resuscitation Kit-Baby	2		
4	Standard weighing scale	1 each for the labor room & OT		
5	newborn Care equipment	1 set each for labor room & OT		
6	Double-outlet Oxygen Concentrator	1 each for the labor Concentrator		
7	Radiant Warmer	2		
8	Room Warmer	2		
9	Foetal Doppler	2		
10	Cardio Toco Graphy Monitor	2		
11	Delivery Kit	10		
12	Episiotomy kit	2		
13	Forceps Delivery Kit	2		
14	Crainotomy	1		
15	Vacuum extractor metal	2		
16	Silastic vacuum extractor	2		
17	Pulse Oxymeter baby & adult	1 each		
18	Cardiac monitor baby & adult	1		
19	Nebulizer baby	2		
20	Weighing machine adult	3		
21	Weighing machine infant	3		
23	Head box for oxygen	4		
24	Haemoglobinometer	1		
25	Glucometer	1		
26	Public Address System	1		
27	Wall Clock	1		
28	BP Apparatus & Stethoscope	2+2		

झ. Equipment for Special Newborn care Unit (SNCU)

1. General Equipment for SNCU :

SN	Equipment	No.	Yes/No	Remarks
1	Electronic weighing scale	5 (essential)		
2	Infantometer	5 (essential)		
3	Emergency drugs trolley	5 (essential)		
4	Procedure trolley	5 (essential)		
5	Wall clock with seconds hand	1 for each room		
6	Refrigerator	1 for the unit		
7	spot lamp	5 (essential)		
8	Portable x-ray machine	1 for the unit (essential)		
9	Basic surgical instruments e.g. fine scissors, scalpel with blades, fine artery forceps, suture material & needles, towel, clips etc.	1 set per bed (essential)		
10	Nebulizer	1 for the unit		
11	Multi-channel monitor with non-invasive BP monitor (3 size: 0, 1, 2 disposable in plenty-reusable neonatal probe, at least 4)	4 (desirable)		
12	Room Thermometer	4 (essential)		

2. Equipment for disinfection of Special Newborn Care Unit:

SN	Equipment	No.	Yes/No	Remarks
1	Electric heater/boiler	2 (essential)		
2	Washing machine with dryer (separate)	1 (essential)		
3	Electronic fumigator	2 (essential)		
4	Vacuum Cleaner	1 (essential)		
5	Gowns for doctors, nurses, neonatal aides, Group D staff & mothers	Adequate number of each size (essential)		
6	Washable slippers	Adequate number of each size (essential)		
7	Vertical Autoclave	1 (essential)		
8	Autoclave drums (large & medium & small sizes)	At least 6 of each size (essential)		
9	Disinfectant Sprayer	1 (essential)		
10	Container for liquid disinfectant	2 (essential)		
11	Formalin Vaporizer	1 (essential)		
12	Hot Air oven	1 (desirable)		
13	Ethylene oxide (ETO) Sterilizer	1 (desirable)		

अ. Administration Equipment

S.N.	Name of equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Computer with Modem with UPS, Printer with Internet Connection**	5		
2	Xerox Machine	1		

3	Typewriter (Electronic)*			
4	Intercom (15 lines)*			
5	Intercom (40 lines)*			
6	Fax Machine	1		
7	Telephone	2		
8	Paging System*			
9	Public Address System*	1		
10	Library facility*			

ट. Refrigeration & AC

S.N.	Name of equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Refrigerator 165 litres	10	12	20
2	Blood Bank Refrigerator	1	1	3
3	ILR	1	2	3
4	Deep Freezer	*	*	*
5	Coolers	*	*	*
6	Air Conditioners	9	10	12
7	Central A/C for OT	**	**	**
<i>Note: * To be available as per need</i>				
<i>** To be available as per no. of Operation Theatre</i>				

ठ. Hospital Plants

S.N.	Name of equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
2	Generator 75 KV	1		
4	Portable 2.5 KV	1	2	
5	Solar Water heater	*		
6	Incinerator	*		
7	Central supply of O ₂ , N ₂ O, Vacuum	*		
8	Cold storage for mortuary	*		
<i>Note: * To be provided as per need</i>				

ड. Transport

S.N.	Name of equipment	101-200 Bedded	Yes/No	Remarks
1	Ambulance	2		
2	Van (Family Welfare)	*		
3	Pickup vehicle	*		
4	Mortuary Van	1		
5	Administrative vehicle	*		
6	Minidor 3 wheeler	*		
7	Bicycle	*		
8	Staff Bus	*		
9	Programme vehicle	*		
10	Motorcycle	*		
<i>Note: * to be available as per need</i>				

ढ. List of essential Articles for Emergency:

SN	Equipment	Yes/No	Remarks
1	BP Instrument (Stethoscope, Sphygmomanometer)		
2	Ambu bag with mask		
3	Artery Forceps		
4	Blood Transfusion Set		
5	Dissection Forceps tooth and non-tooth		
6	Disposable Syringe 3cc, 5cc, 10cc, 20cc		
7	Endo tracheal tube(Paediatric and Adult) 3.0-8.5		
8	Laryngeal Mask airway 3.0-8.5		
9	Foley's catheter 6f-20f, 3way		
10	Gloves No.6, 6.5, 7, 7.5		
11	I.V. Cannula 14G-24G		
12	I.V. Infusion Set + Paediatric Burette		
13	C.V.P. line Set		
14	Chest Tube (Different Sizes)		
15	Ipratropium bromide inhaler + Solution		
16	Knee hammer		
17	Laryngoscope with blade (Adult, Pediatric sizes)		
18	Needle holder		
19	Ryle's tube (N/G Tubes)		
20	Scissors (different types)		
21	Suction Machine with tubes		
22	Digital Clock		
23	Thermometer		
24	Tongue depressor		
25	Torch Light		
26	Uro bag		
27	Wooden Splint Different sizes		
28	Spinal Board-1		
29	Cervical Collor 1-5		
30	Pulse Oxymeter -1		
31	Otoscope-1		
32	Ophthalmoscope-1		
33	Glucometer -1		
34	Leucoplast		

विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालको पूर्वाधार तथा मापदण्डहरू

मुटुरोग: मुटुरोग सम्बन्धी विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालमा यस निर्देशिकामा उल्लिखित कुराहरूका अतिरिक्त देहाय बमोजिमको पूर्वाधारहरूको व्यवस्था हुनु पर्नेछः—

क्र. सं	विवरण	१०१-२०० शैया	छ/छैन	कैफियत
१	आकस्मिक सेवा : • Observation ward (Should have direct access to cath lab) □ <u>Equipment</u> : • Monitors • Defibrillators • Ventilator • Intubation Set & Emergency Drug Counter • IABP (Intra-Aortic Balloon Pump)	10		
२.	अन्तरंग सेवा • SICU • CCU • Intermediate / Monitored Beds Medical • Intermediate / Monitored Beds Surgical • Operating Rooms (Laminar Flow & Air Filter)	10 10 30 30 3		
३.	कार्यगत विभागहरू(Functional Departments)			
	क. कार्डियोलोजी विभाग : • Non-Invasive • Invasive / Interventional Cardiology	√ √		
	ख. कार्डियाक सर्जरी (Cardiovascular) • Adult • Vascular	√ √ √		
	ग. Radiology Imaging Services • X-Ray • USG general • Lab.	√ √ √		
	घ. Anesthesia	√		
	ङ. Pathology : • Hematology • Bio-chemistry • Micro-Biology	√		
	च. नर्सिङ : सामान्य सेवाका अस्पताल सरह	√		
	छ. अस्पताल प्रशासन : सामान्य सेवाका अस्पताल सरह	√		
	ज. Blood Bank	√		
	झ. Hospital Pharmacy (own/outsourced)	√		
	ट. Additional / Specialty Services : In form of experts • Nephrology • Neurology • General Medicine	√ √ √		
४	Key human resources:	√		
	Cardiologist: (full time + part time)	5		
	Cardiovascular surgeon (full time + part time)	5		
	Intensivist	2		
	Anaesthesiologist (full time + part time)	5		
	Radiologist	4		

	Pathologist: <ul style="list-style-type: none"> • Histopathologist • Biochemist • Microbiologist • Haematologist 	1 1 1 1		
	24 hours coverage by other specialists : <ul style="list-style-type: none"> - Paediatrician - Infectious diseases Specialist - Nephrologists - Neurologist - General Surgeon - General Medicine / Physician 	Full Time Preferable but part time 24 hrs on call mandatory		
	Appropriate Skill mix of Admin/Nursing/Auxiliary Services/Medical Officers/pharmacologist/ pharmacist/ dietician / Registrars and other relevant personnel Nurse patient ratio in SICU- 1:1, CCU: 1.5-2:1	at least the ratio as per general hospitals		
५	<u>Key Equipment</u>			
	<u>Minimum ECG machines 12 Level</u>	10		
	• X-Ray machine 500 MA	1		
	• Portable X-Ray machine	2		
	• USG machine – (as per general hospital)	2		
	• Echocardiography with color doppler and TEE(Transesophageal Echocardiogram)	3		
	• Cardiac monitors with SPQ2, Temp, IBP, NIBP, CO2, etc	15-25		
	• Continuous Cardiac output monitor	1		
	• Monitor with gas analyzer : Anesthesia Machine	4		
	• Blood Gas Analyzer	2		
	• Holter Recorder & analyzer	2		
	• Intraaortic Balloon Pump (ABP)	2		
	• Ambulatory BP recorder	3		
	• TMT	2		
	• Auto processor for X-Rays	1		
	• Defibrillator with internal paddles	2		
	• Defibrillator with External Pacing function	13		
	• Ventilator (adult & Pediatric)	10		
	• Infusion Pump	50		
	• Syringe Pumps	50		
	• Heart lung machine	2		
	• Heater Cooler	2		
	• CT Scan (Multislice= >16)	1		
	• Blood Bank Equipment (component Separator is a must)	As per general hospital guidelines		
	• Rehab / Physiotherapy Equipment (Set)	1		
	• Bronchoscopy	1		
	• Spirometry	1		
	अन्य उपकरण जनरल अस्पताल मा भए सरह			

युरोलोजी/ नेफ्रोलोजी

सि.नं	विवरण	१०० शैया भन्दा कम	१०१-२०० शैया	छ/ छैन	कैफियत
१	भौतिक सुविधाहरू (जनरल अस्पतालको पूर्वाधार सरह)				
२	आकस्मिक सेवा (जनरल अस्पतालको पूर्वाधार सरह)				
३	बहिरंग सेवा				
	युरोलोजी (नेफ्रोलोजी अनिवार्य)	१	२		
	नेफ्रोलोजी (युरोलोजी अनिवार्य)	१	२		
	गाइनोकोलोजी -अनिवार्य)	१	२		
	कार्डियाक (अनिवार्य)	१	२		
४	अन्तरंग सेवा	१	२		
	युरोलोजी (नेफ्रोलोजी अनिवार्य)	१	२		
	नेफ्रोलोजी (युरोलोजी अनिवार्य)	१	२		
	गाइनोकोलोजी (अनिवार्य)	१	२		
	अपरेशन थिएटर मेजर	१	२		
	अपरेशन थिएटर इन्टरमिडिएट	१	२		
	अपरेशन थिएटर माइनर	१	२		
	Day Care Center	२	२		
	आइ.सी.यु.-Ventilator, syringe Pump, Infusion Pump, Defibrillator Monitor सहित)	२	४		
	सक्सन युनिट(Electric & non Electric)	२	४		
	अक्सिजन कन्सन्ट्रटर	२	२		
५	निदानात्मक उपकरणहरू				
	एक्स-रे जनरल अस्पताल सरह	✓	✓		
	सी.टी.स्क्यान	स्वेच्छिक	१		
	MRI	स्वेच्छिक	१		
	हेमोडाइलासिस सम्पूर्ण सेट विस्तृत विवरण नेफ्रो)	५	१०		
	अल्ट्रासाउण्ड मेशिन	१	२		
	Gama Camera: DTPA, DMSA:	स्वेच्छिक	१		
	Bone Scan	स्वेच्छिक	१		
	युरोलोजी विशेष अस्पतालामा URS र PCNL Cystometry रUrodynamic Studies	स्वेच्छिक	✓		
६	शल्यक्रियाका लागि उपकरण				
	भेन्टिलेटर	१	३		
	युरो सर्जरी सेट	१	३		
	कार्डियाक मनिटर	१	२		
	ब्याइल्स एपरेट्स	१	२		
	एनेस्थेटिक मनिटर	१	२		
	माइक्रो सर्जिकल इन्स्ट्रुमेन्ट	१	२		
	रिससिटेशन सेट (CPR)	२	३		
	अप्रेटिभ इन्सुमेन्ट माइक्रोस्कोप	स्वेच्छिक	२		
	*URS Set, PCNL Set** (Urology)	स्वेच्छिक	२		
	अपरेटिभ टेबुल (ब्याक-रेफ्ट भएको)	१	२		
	Endo Urology Set	स्वेच्छिक	२		
	अटोक्लेभ मेशिन	१	२		

	डायथर्मिक मेशिन Under water cutting (Urology)	१	२		
	☐ Lithotripsy(ESWL)(Urology)	स्वैच्छिक	२		
	☐ अक्सिजन कन्सनट्रेटर	१	४		
७	अन्य सेवाहरू: सम्बन्धित सेवा अनुसारका आवश्यक उपकरणहरूको व्यवस्था:				
	☐ Uro Flowmetry		सेवा अनुसार		
	☐ Cystometry	स्वैच्छिक			
	☐ Uro dynamic studies	स्वैच्छिक	१		
	☐ फिजियोथेरापी	अनिवार्य	अनिवार्य		
	☐ रिट्याविलिटेशन	स्वैच्छिक	स्वैच्छिक		
	☐ ल्याबोरेटोरी : जनरल अस्पताल सरह				
	☐ हिस्टोप्याथोलोजी, Renal Function Test, PSA	१	२		
८	जनशक्ति:				
	युरोलोजी विशेषज्ञ : अस्पतालमा युरोलोजिष्ट	२	४		
	नेफ्रोलोजी विशेषज्ञ : अस्पतालमा नेफ्रोलोजिष्ट	२	४		
	रजिष्ट्रार	२	४		
	मेडिकल अफिसर	१०	१२		
	सम्बन्धित विशेषज्ञहरू पार्ट-टाइमको प्रावधान	२	४		
	प्रशासनिक कर्मचारी: जनरल अस्पतालको अनुसार				
	नर्सिङ स्टाफ : जनरल अस्पतालको अनुसार				
	एनेस्थेसिस्ट	४	६		
	कार्डियोलोजिष्ट	२	२		
	हेमोडाईलाईसिस नर्स				
	नोट : <ul style="list-style-type: none"> • **PCNL = Per Cutaneous Nephrolithotomy • URS = Urethro Renoscopy Set • सम्बन्धित विशेषज्ञ आफ्नै वा पार्ट-टाइमको व्यवस्था मिलाउने । • Uro Surgery को लागि आवश्यक उपकरणहरू तथा Endourological surgeryको सुविधा पनि हुनुपर्छ । (जस्तै TURP, TURBT, IOU, Cystoscopyइत्यादि । • Renal Transplantation: ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम हुने । • ESWL = Extra Corporeal Shockwave Lithotripsy ☐ PSA = Blood test for Prostate Specific Antigen 				

मानसिक रोग अस्पताल: दुई सय शैया सम्मको मानसिक अस्पताललाई मात्रै अनुमति प्रदान गरीनेछ ।

(२) एक सय शैयाको क्षमता भन्दा माथिको अस्पताल वा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्ने अस्पतालहरूमा मानसिक रोग विभाग हुनु पर्नेछ ।

(३) मानसिक अस्पतालमा **Half Way Home** तथा पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गर्ने केन्द्रहरूको प्रावधान हुनु पर्नेछ ।

मानसिक अस्पतालको लागि मापदण्ड:

सि.नं	विवरण	१०१-२०० शैया सामान्य सेवा	छ/ छैन	कैफियत
१	भौतिक सुविधाहरू : जनरल अस्पताल सरह विशेष प्रावधान हुनु पर्ने			
२	बहिरंग सेवा			
	परीक्षण			
	उपचार			
	दिवा स्याहार केन्द्र	प्रावधान हुनुपर्ने		
	बाल वार्ड	प्रावधान हुनुपर्ने		
३	अन्तरंग सेवा:			
	महिला वार्ड	प्रावधान हुनुपर्ने		
	पुरुष वार्ड	प्रावधान हुनुपर्ने		
	बाल वार्ड	प्रावधान हुनुपर्ने		
	एक्युइट वार्ड	प्रावधान हुनुपर्ने		
४	साइक्राइटिक इमर्जेन्सी : २४ सै घण्टा साथै CPRको लागि प्रावधान	प्रावधान हुनुपर्ने		
५	निदानात्मक सेवा			
	प्रयोगशाला र एक्स-रे	जनरल अस्पतालका पूर्वाधार सरह		
	E.E.G. मेशिन	३		
	C.T. Scan	१		
	MRI	१		
	□ Modified ECT			
६	जनशक्ति			
	साइक्याट्रिक	५		
	फिजिसियन पार्टटाइम	२		
	क्लिनिकल साइकोलोजिष्ट (फूलटाइम)	२+२#		
	साइक्याट्रिक सोसल वर्कर (प्रति १०० शैया २ का दरले)	४		
	ड्युटी मेडिकल अफिसर	१२		
	अक्युपेशनल थेरापिष्ट	१ + १ #		
	एनेस्थेटिक पार्टटाइम	२		
	न्युरोलोजिष्ट पार्टटाइम	२		
	मेट्रोन (मानसिकमा तालिम प्राप्त)	२		
	सुपरभाइजर र नर्सिङ सिस्टर	६		
	स्टाफ नर्स	३०		
	प्रशासनिक कर्मचारी :	जनरल अस्पतालको पूर्वाधार सरह		

Part time